

LÖFFLER TIBOR*

Politikai perek, politikai foglyok és politikusbűnözők?

Megjegyzések a politikai és jogi kultúra aktuális állapotáról Magyarországon

Mottó:

„Az 1950-es évek óta nem kriminalizálódott annyira a politika, mint a legutóbbi három évben”

(Gyurcsány Ferenc, 2001.)

A politikai és jogi kultúra közötti szerves kapcsolat már az 1989-90-es rendszerváltás előtt is kiváltotta a tudományos érdeklődést Magyarországon, de meglepő módon azóta is inkább a jogtudósok foglalkoznak vele. A téma *politikaelméletileg alulteoretizált* maradt és *politikai szociológiai* elemzések sem folynak róla annak ellenére, hogy a *napi politika* szintjén a rendszerváltás óta, de 2010-től különösen, nagyon sok *politikai és jogi anomália* képezi a jogi (jogtudományi) és politikai viták diskurzusok tárgyát. A jogi kultúra részének tekintem a politikai szereplők jogtudatát, jogismeretét, jogkövető vagy jogtisztelő, avagy jogot nem követő és nem tisztelő magatartását, valamint a joghoz, a jogszabályokhoz és jogintézményekhez való attitűdjét, illetve a jognak, szűkebben pedig a jogszabályoknak és a jogintézményeknek az *instrumentalizálását*, azaz *politikai eszközként* kezelését. A politikai kultúra részének tekintem a politikai gyakorlat és cselekvés jogi kereteken belüli kivitelezését, illetve azt, hogy mi a politikai aktorok reakciója akkor, amikor a *jogi keretek gátat, akadályt jelentenek* számukra.

Tanulmányom szűkebb tárgya két, egymással összefüggésben álló problémából áll elő: a politika és a jog világában elkövetett *törvénytelenések* és a politika világában elkövetett *törvénytelenésekkel való politikai és jogi vádaskodás*, aminek egyenes következménye a magyar politikai életnek a mottóban idézett, de véleményem szerint – a

* egyetemi docens, Szegedi Tudományegyetem

móttóval ellentétben – igazából 2002-től kezdődő *kriminalizálódása*. A törvénytelen-gek és a törvénytelen-gekkel vádaskodások elegyéből forrt ki a *perlési politizálás* unikális válfaja Magyarországon. Napi hírek közé tartozik az, hogy a politikai szereplők a legkülönbözőbb és akár legképtelenebb indokokkal tesznek feljelentést egymás ellen, és vaskos tanulmánykötetben lehetne már feldolgozni a „Feljelentették Gyurcsány Ferencet” vagy „Feljelentették Orbán Viktort”, illetve a „Pert nyert Gyurcsány Ferenc” vagy „Pert nyert Orbán Viktor” című tudósításokat. Először is azért a tudósításokat, mert ennek a perlési politizálásnak a lényege többnyire a *hírérték*, hiszen az esetek nagy részében már nem kapunk információt a feljelentés sorsáról, ezért még az sem zárható ki, hogy adott esetben nem is tettek feljelentést... Vegyünk két kiragadott példát a két *közjogi méltósággal* kapcsolatban. Völgyesi Miklós, a Legfelsőbb Bíróság nyugalmazott büntetőbírája a Civil Jogász Bizottság elnökeként 2008-ban jelentette fel Gyurcsány Ferenc miniszterelnököt *sok ember életét veszélyeztető emberölés kísérlete* és gyülekezési szabadság megsértésében a 2006. őszi események kapcsán.¹ A SZEMA-Liberális Párt 2013-ban azon az alapon jelentette fel Orbán Viktor miniszterelnököt, hogy az október 23-án elmondott ünnepi beszédében megvalósította a Btk. 331. §-ába ütköző *háborús uszítás* bűncselekmény, illetve a 332. § c) pontjába ütköző közösség elleni uszítás bűncselekmény törvényi tényállását...² Nem lehet nem szólni a két közjogi méltóság közötti asszókrol sem. Gyurcsány Ferenc volt miniszterelnök 2017-ben azzal állt elő, hogy bizonyítékai vannak a Fidesz és Orbán Viktor „törvénytelen és tisztességtelen finanszírozására,” de nem tett feljelentést, hanem sajátos ultimátumot intézett hozzá: ha a miniszterelnök 72 órán belül nem indít jogi eljárást ellene a vádak miatt, azaz nem perli be őt, hogy tisztázza magát, akkor ő, Gyurcsány Ferenc igazoltnak tekinti azokat...³

A szerintem cezúrának tekinthető 2002 előtt a miniszterelnökök vagy kivételesen élet a perlés lehetőségével, vagy kivételesen perelték őket.

1991-ben Torgyán József beperelte Antall József miniszterelnököt, Boross Péter belügyminisztert, Für Lajos honvédelmi minisztert és Gálszécsy András tárca nélküli minisztert azon az alapon, hogy politikai múltjára utaló kijelentéseikkel sértették a jó hírnevét, de az ügy a nyilvánosságban nem kapott jelentőséget, a per menetét sem követte az alperesek *közjogi és politikai súlyának* megfelelő figyelem.

Antall Józsefnek nem volt „ügye,” a joghoz kormánya becsületének védelmében folyamadott, amikor 1993-ban beperelte Lengyel László közigazdász-politológust, amiért az egy nyilvános előadásban azt állította, hogy „a közigazgatásban kialakult a tökéletes korrupció, pontosan meg lehet mondani, melyik minisztert vagy főosztályvezetőt mennyiért lehet megvenni.” A kormányfő nagy nyilvánosság előtt elkövetett *hatóság megsértésének* büntette miatt tett feljelentést Lengyel ellen. Korábban, 1992-ben is kormánya egy konkrét tagjának védelmében tett büntető feljelentést Eörsi Mátyas, az ellenzéki SZDSZ képviselője ellen *hivatalos személy megsértése* miatt, mert az azt állította, hogy Horváth Balázs belügyminiszter a taxisblokádnál során „azt fontolgatta, a tömegbe lövet,” ami a vád szerint alkalmas volt a belügyminiszter lejáratására és a hivatala működésébe vetett bizalom megingatására.

¹ PILHÁL TAMÁS: *Feljelentették Gyurcsány Ferencet*. Magyar Nemzet, 2008.03.24. Itt és a továbbiakban minden kiemelés tőlem – L.T.

² *Feljelentették Orbán Viktort*. Hvg.hu, 2013.11.05.

³ *Gyurcsány 72 órás ultimátumot adott Orbánnak*. Hvg.hu, 2017.04.24.

Boross Péter volt miniszterelnököt az Esti Hírlap részéről érte *politikai támadás* 1995-ben. A lap burkoltan, de érthetően azt állította, hogy Boross *korrupt, visszaélt hatalmával, fegyveres szerveződésekert turt el*, és fiával *maffiakapcsolatai* vannak.⁴ Büntetőeljárás rémhírtérjesztés és rágalmozás miatt indult, s végződött három év múlva elmarasztaló ítéletben, de az ügy igazából a konkrét rágalmozak (maffiakapcsolat) miatt a későbbi politikai fejleményekre tekintettel kap jelentőséget.

Horn Gyula szocialista miniszterelnöknek már fajsúlyosabb kihívással kellett szembenéznie: az '56-os Deportálások Tényfeltáró Bizottsága (Deport '56) nevű jobboldali civil szervezet feljelentette *emberiség elleni büntett* gyanúja miatt azzal, hogy Horn Gyula 1956. december 6-án karhatalmistaként jelen volt a Nyugati pályaudvarnál, illetve résztvevője volt az ottani sortűznek. Horn Gyulát végül nem vádlottként, hanem tanúként hallgatták ki a hatóságok az eljárás során. Fordulat a harmadik parlamenti ciklus végén állt be.

A 2002-es választás előtt közvetlenül, 2001 decemberében kezdett nyomozást az ORFK Szervezett Bűnözés Elleni Igazgatósága *befolyással üzérkedés* büntettének alapos gyanúja miatt Medgyessy Péter, az MSZP kormányfőjelöltje (hivatalosan ismeretlen tettes) ellen a Gresham-palotával kapcsolatos lobbizás ügyében. Medgyessy reakciója egyrészt az volt, hogy őt nem lehet *megfélemlíteni*, másrészt hogy a *pártatlan nyomozás* során kiderül majd, hogy nem történt törvénytelenység. A választások után az új Országgyűlés első ülésnapja előtt jelentette be a rendőrség, hogy a nyomozást „*bűncselekmény hiányában*” megszüntették. A három feljelentő közül kettő *politikailag* ismert személy volt: Bencsik András, az ügyet kiobbantó *jobboldali* Magyar Demokrata című hetilap főszerkesztője, illetve Szerdahelyi Szabolcs, az APEH Üldözötteinek Szövetsége (APÜSZ) elnöke, aki egy másik szervezet, a Deport '56 vezetőjeként korábban exponálta magát Horn Gyula karhatalmista múltjának ügyében. A Gresham-ügy témánk szempontjából fontos *politikai* végkifejlete egy Polt Péter legfőbb ügyésznek címzett parlamenti interpelláció volt 2003 novemberében. Poltot 2000-ben választotta meg az Országgyűlés jobboldali többsége, azok után, hogy elődje, az 1990-ben konszenzussal megválasztott Györgyi Kálmán valószínűleg politikai nyomásra lemondott, ezért a 2002-es kormányváltás után az új kormányzati többség – más okok⁵ miatt is – olyan *politikai kinevezettnek* tekintette, aki Orbán Viktor és a Fidesz *politikai érdekeit szolgálja ki*. Ennek megfelelően a kormányváltás után a kormánypártok rendszeresen interpellálták⁶ és az interpellációira adott válaszait rendszeresen leszavazták, mígnem 2003. no-

⁴ Az Aranykéz utcában 1998-ban felrobbantott Boros Tamás okán már Boross belügyministersége idején terjedt suttogó propaganda útján, a vezetéknevek hasonlósága alapján, hogy Boross Péteré a fél Balatonpart, vagy hogy Boros Tamás Boross Péter fia.

⁵ A kormányváltás előtti, az ellenzéki sajtó és pártok által felhánytorgatott ügyekben, különösen a Millenáris Kht., az Országimázs Központ, a Happy End Kft. és az Ezüsthajó Kft., illetve a Kaya Ibrahim- és Josip Toth-ügyben vagy nem indult nyomozás vagy megszüntették a nyomozást.

⁶ Az interpellálásokban élen járt Keller László (MSZP) a Miniszterelnöki Hivatal 2002 és 2004 közötti *közpénzügyi politikai államtitkára*, akinek feladatai közé tartozott az Orbán-kormány alatti korrupciós ügyek feltárása is a választási kampány során beígért *elszámoltatás* jegyében. A 2010-es kormányváltás után Papcsák Ferenc (Fidesz) *elszámoltatási és a korrupcióellenes kormányzati feladatok összehangolásáért felelős kormánybiztosnak (elszámoltatási kormánybiztos)* nevezték ki, lemondása után utóda Budai Gyula (Fidesz) lett. A már 1989-90-ben is felmerült elszámoltatásokkal és elszámoltatási programokkal terjedelmi okok miatt nem foglalkozok. Idevágó adalék azonban, hogy a mindenkori elszámoltatásokat a mindenkori ellenfelek *leszámolásnak* és *politikai bosszúnak* vagy *boszorkányüldözésnek* állítják be. A Keller-féle elszámoltatás kudarcra, valamint a tény, hogy Budai Gyula

vember 24-én az ellenzékbe szorult Fidesz képviselője interpellálta. Répássy Róbert egy kifejezetten politikai kérdést megfogalmazott: „Milyen határozatot hozott volna az illetékes ügyészség akkor, ha történetesen nem a Magyar Köztársaság miniszterelnöke az ügy érintettje?„ A legfőbb ügyész válaszát, miszerint „a Medgyessy Tanácsadó Kft. vezetője büntető jogszabályba nem ütköző módon teljesítette a megbízási szerződésben vállalt kötelezettséget, ezért utasította el a panaszt,“ az Országgyűlés 310 igen szavazattal elfogadta. A két idézet, valamint a kormányoldal és az ellenzék közötti konszenzus együttesen egy *politikai játszma* keretén belül kap értelmet. Az ellenzéki politikus azt sugallta, hogy az ügyészség azért volt *kénytelen* lezárni az ügyet, mert Medgyessy Péter időközben miniszterelnök lett. Ennek ellenére a kormányoldal viszont *kénytelen* volt igennel szavazni, miáltal akaratlanul is azt sugallták, hogy az általuk mindaddig *politikai elfogultsággal* vádolt legfőbb ügyész nem *politikai nyomásra*, de még csak nem is *politikai megfontolásból* szüntette meg az eljárást....

A Medgyessy Péter elleni *politikai* támadásoknak a miniszterelnök-jelöltté választása óta része volt annak firtatása, hogy az antikapalista Kádár-rendszer legmagasabb szintjein megforduló szocialista hivatalnokából hogyan lett, lehetett tőkés vállalkozó, de ez nem vonta maga után azt, hogy politikai ellenfelei *büntetőjogi* ügyet csináljanak a kérdésből. Az őt 2004-ben váltó Gyurcsány Ferencnek viszont már szembeszólnie kellett ezzel. Meggazdagodásának tisztességes és törvényes mivoltát illetően Gyurcsányt már gyermek-, ifjúsági és sportminisztersége idején interpellálta az ellenzéki Fidesz olyan ügyekkel is összefüggésben, melyekben *ügyészségi nyomozás* is folyt.⁷ Tanulságos az, ahogyan 2003. október 6-án az interpelláló Szijjártó Péter kommentálta utóbb Gyurcsány neki szóló megjegyzését: „Azt javaslom Önnek, hogy ne mindig a visszapillantó tükörbe nézzen, mert aki azt teszi, az előbb-utóbb karambolozni fog.“ Szijjártó Péter úgy fogalmazott, hogy reméli, Gyurcsány mondatát nem úgy kell értelmezni, ahogy azt a *mafiafilmekben* szokás...⁸

Miniszterelnöksége idején fideszes *országgyűlési képviselők feljelentése* alapján már több eljárást is indítottak Gyurcsány Ferenc üzleti ügyeinek kivizsgálására. Az *okirat-hamisítás* gyanúja miatt indított Nomentana-ügyben (feljelentők: Deutsch Tamás, Répássy Róbert és Szijjártó Péter) részben *bűncselekmény hiányában*, részben *elévülés* miatt szüntették meg a nyomozást 2006. februárjában. Az *adócsalás* gyanúja miatt indított Fittelina-ügyben (be-, illetve feljelentő: Deutsch Tamás) *bűncselekmény hiányát* állapította meg a Legfőbb Ügyészség. A Szalay utcai ingatlan ügyében (feljelentő: Deutsch Tamás és Szijjártó Péter) viszont pert indított a Legfőbb Ügyészség a közérdek sérelme miatt, s bár a bírósági tárgyalás 2007-ben, a választások után egy évvel meg is kezdődött, lezárulása teljesen kiesett a politikai emlékezetből. Az összességében sikertelen *feljelentéssorozat* politikailag fontos végjátéka az volt, hogy 2006 elején, Deutsch Tamás az *Országgyűlés alelnökeként* még panaszt nyújtott be az ügyészség elutasító határozatai ellen, melyeket megint csak elutasítottak, majd nem sokkal a választások előtt

távozásakor, 2012 novemberéig az 1442 ügyben indult eljárásból csak 61 büntetőfeljelentés született, jogászai mélyelemzéseket kíván.

⁷ Lásd különösen a csillebérci ifjúsági táborban lévő vadászház privatizálását, amely miatt Rácz Péter, a Magyar Úttörők Szövetsége ügyvezető elnöke ellen vádat is emelt az ügyészség.

⁸ http://www.parlament.hu/naplo37/092/n092_054.htm

újabb feljelentést tett Gyurcsány anyósa (Apró Piroska) és felesége (Dobrev Klára) és más ismeretlen személyek ellen *különösen nagy összegű adó- és társadalombiztosítási csalás és magánokirat-hamisítás miatt*, amit a Legfőbb Ügyészség újfent elutasított...

A büntetőjognak a magyar politikai életben a fentiek szerinti térnyerését ideológiailag megalapozta és kiegészítette a *politikai harc* eldurvulása, s ezen belül a *politikai ellenfél kriminalizálásának* felvétele a politikai harc eszköztárába.

A második parlamenti ciklus kormányzó pártjai (MSZP, SZDSZ) körüli botrányok, különösen a Tocsik-ügy miatt az akkori ellenzék előszeretettel nevezte *kleptokráciának* a Horn-Gyula vezette kormányzatot és a kormányzó pártokat. 1995-ben Katona Béla (MSZP), miután lemondott a polgári titkosszolgálatokat felügyelő tárca nélküli miniszter, posztjáról, megállapította, hogy "*a szervezett alvilág már leverte hídfeállításait a politika felé.*" A témáról, a szervezett bűnözés politikai kapcsolatépítési törekvéseiről mint reális veszélyről felelős politikusok és szakértők általában *pártsemleges* módon nyilatkoztak meg, mivel azonban Katona nem állt elő részletekkel, és lemondása után nyilatkozott meg, ellenzéki körökben lehetett úgy *tematizálni* az ügyet, hogy *létrejött az összefonódás a kormánypártok és az alvilág között...* Ennek egyik konkrét és látványos példáját a 2002-es választási kampányban találjuk. A MIÉP egyik képviselőjének megverését Csurka István pártelnök azzal magyarázta, hogy „Vörös baseballütővel, az MSZP új erőszakjelvényével verték meg Oláh Jánost, angyalföldi képviselőjelöltünket, és ez azt igazolja, hogy *az alvilág beköltözött a politikába.*”

A 2002-es választási kampányban Rogán Antal, a Fidesz alelnöke egy lakossági fórumon kijelentette, hogy az MSZP „*az egyszerű emberekkel szembe forduló bűnözők pártjává vált.*” Áder János, a Fidesz alelnöke és az Országgyűlés elnöke azt állította, hogy a kőbányai gyűjtőfogházban a választók 95 százaléka az MSZP-re szavazott, és a szöveg annak ellenére sugallta azt, hogy *elítéltek, azaz bűnözők* szavaztak a szocialistákra, hogy a „börtönlakók” jó része meg volt fosztva szavazati jogától, másrészt a választásra jogosultak között a börtönszemélyzet is szerepelt.

Szijjártó Péter parlamenti képviselő (Fidesz) úgy kommentálta azt, hogy Szilvásy György lett Gyurcsány Ferenc miniszterelnök kabinetfőnöke, hogy felállt a magyar belpolitika *Bonnie és Clyde párosa*. A bankrablást, emberrablást és gyilkosságokat elkövető gengszterekkel vont párhuzamot arra alapozta, hogy Szilvásy 1990 és 1994 között a Miniszterelnöki Hivatal helyettes államtitkára volt és – vont le a következtetést – ebben a minőségében elősegítette "az Apró-Gyurcsány érdekkör" gazdagodását.

2004-ben Medgyessy Péter szocialista miniszterelnök egy lapinterjúban azt állította, hogy koalíciós partnerük, „*az SZDSZ tele van korrupciós ügyekkel.*” Kijelentése miatt az SZDSZ és a jobboldali ellenzék egyaránt interpellálta volna az országgyűlésben, ami azért maradt el, mert időközben lemondott miniszterelnöki posztjáról. Az minősítgetések eszkalálódásához hozzájárult, hogy Dávid Ibolyának, az ellenzéki MDF elnökének felvetésével, miszerint Medgyessy vagy valótlanúságot állít, vagy – hallgatása miatt – *bűncselekményt pártol*, az SZDSZ is egyetértett.

A szocialisták kormányzásáról az akkori jobboldali ellenzék fórumain mint a „*vörös polip*” uralmáról beszéltek. A metafora mindenekelőtt A Polip (*La Piovra*) című olasz bűnügyi televíziós sorozatra utalt, amely a *maffiának* a társadalmat, a közéletet és a politikát behálózó világáról szólt. Közvetlen forrása Dalmi Sándor „*Vörös polip – Politika, hatalom, korrupció*” című, 2006-ban megjelent könyve, amely a hajdú-bihar megyei

szocialistákról szolt. A „vörös polip” metaforáját visszamenőlegesen is használták arra, hogy korábbi „ügyek” utólag új értelmet nyerjenek ezáltal: például a 2003-ban kirobant, Kulcsár-ügyként vagy K&H-ügyként is ismert brókerbotrány, avagy az 1996-os Nyírfá-ügy. Kövér László országgyűlési képviselő (Fidesz) egy interjújában a vörös polipot egy MSZP-t kiszolgáló *árnyék-titkosszolgálatként* értelmezte, és az UD Zrt-vel kapcsolatban kifejezetten *politikai maffiáról* beszélt: „Ha a hatalommal való visszaélésekről szóló híreszteléseknek csak a fele igaz, már óriási baj van. Ezek arról szólnak, hogy az *uralkodó politikai klikk* – amelyet elkülönítenék még a kormánytól és az MSZP-től is, – a *politikai maffia* legfelsőbb "családi tanácsa" kiknek a megfigyelésére, lehallgatására, szoros ellenőrzésére adott megbízást. Saját családi körüktől kiindulva, saját kormányuk tagjain át, a hazai nagytőke MSZP-hez is köthető reprezentánsain keresztül, egészen az ellenzéki képviselőkig.”⁹

Nagyon valószínű, hogy Magyar Bálint az SZDSZ egykori *országgyűlési képviselője* és a Horn-kormány művelődési és közoktatási *minisztere* a Fidesz újbóli hatalomra kerülése után a „vörös polip” mintájára és a maffia-analógiák nyomán adta az általa szerkesztett politikai szociológiai tanulmánykötetnek a *Magyar polip – A posztkommunista maffiaállam* címet.

A politikusok jogi attitűdjének negatív változását négy példával lehet illusztrálni. Török Zsolt országgyűlési képviselő (MSZP) 2003-ban azt nyilatkozta, hogy "Szász Károlyval [Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete 2000-ben kinevezett elnöke] és a vele hasonlókkal szemben úgy kellene eljárni, hogy vagyonekobbzás és onnantól kezdve tárgyalunk, hogy meddig fog börtönben ülni." 2004-ben az európai parlamenti választásokkal kapcsolatban Tóbiás József, az MSZP pártigazgatója mondta: "Ne legyünk szemérmesek abban, hogyan juttassuk el az üzeneteket a polgárokhoz. Ezen a meccsen fair play díjat nem osztanak. (...) Mindegy, hogy egy körzetben milyen a szokásjog a pártok és az önkormányzat között, *a végén majd megbeszéljük, hogy mennyi a bírság.*"¹⁰ Orbán Viktor volt miniszterelnök 2006-ban: "Engem is piszkálni fognak, mert az ellenfelet elmarasztalta az Országos Választási Bizottság, hogy telefonon országosan még biztattak szavazási részvételre, de következménye nem lett. Úgyhogy én is biztatók szombaton és vasárnap a talpon maradt összes kerületben az én hangomon megy a szavazásra való felhívás, amiért majd engem elmarasztal az Országos Választási Bizottság, *a jogászok meg megvédenek, oszt jónapot.*"¹¹

2009-ben a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság bünszövetségben elkövetett vesztegetés, hűtlen kezelés és más bűncselekmények miatt eljárást indított a BKV és Budapest Airport jogi igazgatói ellen. Pár nappal később Orbán Viktor egy interjú során a következőképpen kommentálta a történeteket: „Politikai változás nélkül nem tudunk a korrupció ellen sem fellépni, *ami pedig a két letartóztatást illeti, azt tudom mondani, hogy kevés, még, még, még, ennyi nem elég.* Ezt a sporttrigmust tudom idézni”.¹² A rendőrség utóbb további három ember ellen indított még büntető eljárást vesztegetés, hűtlen kezelés és más bűncselekmények miatt, ami azt a látszatot kelthette, hogy *politikai megrendelésre,*

⁹ *Működésben a Vörös Polip.* Varjú Frigyes interjúja Kövér Lászlóval. Magyar Hírlap, 2008.10.23.

¹⁰ TÓTH-SZENESI ATTILA: *Háborút indít az MSZP.* Index.hu, 2004.04.09.

¹¹ *Elmarasztal az OVB, megvédenek a jogászok, oszt jónapot.* Index.hu, 2006.04.21.

¹² Hír tv, 2009. 12. 09.

ráadásul az *ellenzék megrendelésére* dolgoznának a jogalkalmazó szervek, ami bizonyítaná, hogy valójában nem *törvényes elszámolást*, hanem *törvénytörő leszámolást* akar Orbán Viktor a 2009-ben már valószínűsített kormányváltás után.

A politikai látszat azért nem volt egyáltalán mindegy, mert az *igazságszolgáltatás szervei már politikai-ideológiai kutyaszorítóba kerültek* akkortájt. Két héttel a lemondása előtt Gyurcsány Ferenc miniszterelnök burkolt, de érthető támadást intézett Kovács Tamás legfőbb ügyész ellen, akit 2006-ban a második Gyurcsány-kormány idején 320 szavazattal, tehát komoly ellenzéki (fideszes) támogatással együtt választottak meg Polt Péter mandátumának lejáratá után.¹³ A kormányfő az MSZP tisztújító kongresszusán azt mondta, hogy az állam egyes intézményei, különösen a *bíróságok és az ügyészségek bizonyos döntései* azt az érzést keltik, hogy a döntéshozók egy része a Fidesz érdekei, kimondott vagy sugallt elvárásai szerint járnak el: „*úgy tűnik, mintha mentenék a Fideszhez kötődő disznóságokat*, másrészt meg időnként azt a gyanút keltik, hogy *részrehajlóan eljárás alá vonják, büntetik a Fidesz ellenfeleihez tartozókat vagy annak véltkei.*”¹⁴ Kovács gyomorbevágónak és megalapozatlannak nevezte a kormányfő tényállításait, és leszögezte, hogy ő maga és az ügyészség is arra törekszik, hogy *pártpolitikai befolyástól mentesen* tegye a dolgát. A kérdésre, hogy korábban miért nem reagált arra, hogy Orbán Viktornak a Fidesz hatalomra kerülése után *elszámoltatásokat* helyezett kilátásba, azt válaszolta: „nem feltételezem, hogy mindezt úgy képzeli el, hogy majd *ő mondja meg a legfőbb ügyésznek, hogy mely ügyeket kell elővenni.*”¹⁵

A Jobbik viszont Kovács Tamást éppen azzal támadta, hogy *az ügyészség kiszolgálja Gyurcsány Ferenc kormányzatát.* 2010. június 7-én Gaudi-Nagy Tamás intézett hozzá interpellációt arról, hogy mikor veszi észre az ügyészség, hogy 2006-ban forradalom volt, és „ennek megfelelően mikor állítja le a bukott rendszer által politikai ellenfelek ellen indított *koncepciók eljárásokat,*” köztük a „ *kormányzati megrendelésre* felozlatott Magyar Gárda volt főkapitánya elleni eljárásokat.” Válaszában a legfőbb ügyész határozottan visszautasította, „ *hogy az ügyészség politikai megrendeléseket teljesít:*” „Az ügyészség senki ellen nem kezdeményez *politikai meggyőződése* miatt, és sem a gárdistákkal, sem más emberekkel szemben nem folytat megtorló eljárásokat.”¹⁶

Mindezek után a Budai Gyula, az Orbán-kormány elszámoltatási kormánybiztosa is *politikai részrehajlással* vádolta meg Kovács Tamást a kormányváltás után. Azt állította, hogy hetek óta a legfőbb ügyész „előtt van *Gyurcsány Ferenc mentelmi jogának felfüggesztésére* irányuló előterjesztés.” Megállapította, hogy *taktikázik* az ügyészség, és annak a reményének adott hangot, hogy Kovács „nem fog *falazni* Gyurcsány Ferencnek.” Kovács Tamás vérlázítónak nevezte és kategorikusan visszautasította a vádat azzal, hogy hozzá nem került semmilyen előterjesztés.¹⁷

¹³ Sólyom László köztársasági elnök korábbi jelöltjét, Horányi Miklóst, a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség főügyészét az ellenzéki pártok (Fidesz, MDF) támogatták, míg a kormánypártok leszavazták.

¹⁴ *Megorrolt Gyurcsányra a legfőbb ügyész.* Origo.hu, 2009. 03. 22.

¹⁵ *Gyomorba vágóak Gyurcsány mondatai az ügyészség szerint.* Origo.hu, 2009. 04. 01.

¹⁶ http://www.parlament.hu/orszaggyulesi-naplo-elozo-ciklusbeli-adatai?p_auth=0RD91ecg&p_p_id=pairproxy_WAR_pairproxyportlet_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&pairproxy_WAR_pairproxyportlet_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Finternet%2Fcpls%2Fogy_naplo.naplo_fadat_aktus%3Fp_ckl%3D39%26p_uln%3D12%26p_felsz%3D77%26p_felszig%3D83%26p_aktus%3D21

¹⁷ *Nem jutott el a legfőbb ügyész a sukorói ügy.* Origo.hu., 2010.12.09.

Gyurcsány Ferenc bíróságok és ügyészségek elleni kirohanása illeszkedik az „*árnyékállam*” – hat évvel korábban sportminiszterként előadott – politikai koncepciójába: a Fidesz árnyékállamot épít, több állami, közhatalmi szerv, illetve annak vezetője és alkalmazottja egymást is támogatva a "jobboldal antidemokratikus törekvéseit" szolgálja. "Látjuk azt, hogy vezető köztisztviselők, saját maguk pártszimpátiájára vonatkozó nyilatkozatot tesznek. Látjuk azt, hogy az államhatalom képviselőjének szakmailag és nyilvánosan vitatott döntései *aránytalanul és feltűnő módon mindig, kifejezetten a politikai paletta jobboldalának kedveznek.*"¹⁸

Politikai-ideológiai harapófogóba azonban nemcsak a Gyurcsány Ferenc által támasztott közhatalmi szervek, hanem maga Gyurcsány Ferenc is került. A 2006 előtti Nomen-tana- és Fittelina-ügy, valamint a Szalay utcai ingatlan ügye után a jobboldalon 2006 után, második kormányzása alatt is több ügyben kezelték őt, mint *büntetőjogilag is felelősségre vonható* szereplőt. Azonosították őt a brókerbotrányban felmerült „Gyurcsányi” nevű személlyel, a 2008-ban jogerős ítélettel zárult Zuschlag-ügyben pedig, melynek nyomozati és bírósági szakaszában *tanúként hallgatták meg*, azt firtatták, hogy tudott-e a visszaélésekről. A 2006-os események kapcsán rendőri vezetők ellen indított büntetőperben nem került a vádlottak padjára, csak *tanúként* hallgatták ki, miközben a Fidesz kommunikációjának középpontjában az állt, hogy Gyurcsány Ferenc „*erőszakkal szétverte az ellene békésen tüntető tömeget,*” és, hogy a rendőri vezetés valójában az ő utasításainak engedelmeskedett. (Az ellennarráció szerint 2006-ban puccskísérletet hajtottak végre a köztársaság ellen a Fidesz támogatásával. Az MSZP elsőfokú ítélet után kiadott, *Újabb pofon Polt Péter ügyészségének* című közleményében az állt, hogy remélik, „*annak is eljön majd az ideje, amikor az utcai erőszakot mesterségesen generáló, a randalírozó csoportokat a háttérben szervező személyek [Orbán Viktor] is a vádlottak padján ülnek majd.*”¹⁹) A sukorói telekcsera ügyében Gyurcsány Ferenc eleinte *gyanúsított* volt, de végül az ügyészség nem emelt vádat ellene, és beszüntette az ellene folyó eljárást: csak *tanúként* hallgatták meg.

A Sukoró-ügy szinte állatorvosi lova a politikai-ideológiai iszapbirkózásnak és játszmáknak. Gyurcsány Ferencet először is még Schiffer András, az ellenzéki és parlamenten kívüli LMP vezetője jelentette fel „*hivatali visszaélés*” gyanúja miatt 2009 októberében, a Bajnai-kormány és Kovács Tamás főügyészsége alatt, de a főügyészség már 2009 áprilisa óta folytatott nyomozást *különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés és más bűncselekmények* miatt. Még Oszkó Péter, a Bajnai-kormány pénzügyminisztere is kezdeményezett polgári pert 2009 őszén a sukorói King's City turisztikai beruházáshoz kötődő telekcsera-szerződés miatt, amit a Fővárosi Ítéltábla jogerősen semmisnek nyilvánított. Gyurcsány Ferenc személy szerint nem kért jogi elégtételt Schiffertől, viszont Bajnai Gordonnal együtt személyiségi jogi pert kezdeményezett Budai Gyula államtitkár volt elszámoltatási kormánybiztost ellen, mert az egy 2010. július 28-ai sajtótájékoztatóján azt állította, hogy dokumentumok igazolják, hogy Gyurcsány és Bajnai *hamisan tanúskodott* az ügyészségen. Schiffer András ellen viszont feljelentést tett 2013-ban a Sukoró-ügyben szintén megvádolt Császy Zsolt *hamis vád* gyanúja miatt – amiért az feljelentette Gyurcsány Ferencet 2009-ben... Bajnai Gordon,

¹⁸ Gyurcsány árnyéka – amikor a fagyalt visszanyal. Gondola.hu, 2003. 10. 29.

¹⁹ Újabb pofon Polt Péter ügyészségének – reagálás a rendőri vezetők perében hozott ítéletre. Mszp.hu, 2015. 10. 29.

akit az ügyészség szintén kihallgatott, egy televíziós műsorban *politikai bosszút* emlegett, és azt állította, hogy az ügyészségnek komoly erőfeszítés kellett, hogy a *rettenetes politikai nyomás alatt* valami indokot találjanak Gyurcsány meggyanúsítására.²⁰

Magának a meggyanúsításnak az ad jelentőséget, hogy kezdettől (meggyanúsítástól) *politikai koncepció eljárásnak* lehetett minősíteni a történeteket az eljárás megszüntetése ellenére akkor is, ha így politikai „koncepciót” kell látnunk az eljárás megszüntetésében is, noha Gyurcsány Ferenc egyértelműen leszögezte, „van egy nagyon erős *megrendelése* a miniszterelnöknek”: „engem kell *börtönbe* juttatni.” Többször állította, hogy Polt Péter egy koncepció eljárás főszereplője, aki „Orbán Viktor megbízásából *politikai feladatot* teljesít”, az ügyészségben „nem a magyar igazságszolgáltatás független intézményét, hanem Orbán Viktor meghosszabbított karját” látja, akik „*a bíróságon akarják megvívni a politikai küzdelmet,*” ezért ő majd a bíróság előtt a politikai és ügyészi vádlóit „*politikai bűnök elkövetésével*” fogja megvádolni. Ebben az összefüggésben annak, hogy szerinte Polt Péter azért nem emelt ellene vádat, mert megijedt, nem úgy van értelme, hogy a *meggyanúsításhoz* még elégséges információk a *vádemeléshez* már elégtelennek bizonyultak, hanem úgy, hogy egy tisztán *politikai perben politikai győzelmet* aratna a vádlott, miáltal a mögöttes *politikai koncepció* összeomlana, és a megbízó *súlyos politikai vereséget* szenvedne. Az ügyészség végül *bizonyítottság hiányában* szüntette meg a nyomozást Gyurcsány Ferenc ellen. Az ügyészség hivatalos közleményében az állt, hogy: „Bár a hivatali visszaélés büntetének megalapozott gyanúja Gyurcsány Ferenc vonatkozásában fennállt, ugyanakkor – a nyomozás során foganatosított újabb tanúkihallgatások, és különösen a párhuzamosan folyó polgári per eredményére figyelemmel – *nem lehetett egyértelműen bizonyítani* a volt miniszterelnök szerepét a cseréről hozott döntésben, mint ahogy az eljárásának a célját sem”.²¹ Politikai szempontból ez esetben is tanulságos az ügy végkifejlete. Öt ember ellen emeltek vádat. Közülük Tátrai Miklóst és Császy Zsoltot, a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. korábbi igazgatóját és értékesítési igazgatóját első fokon *börtönbüntetésre* ítélték 2015-ben, másodfokon 2016-ban *bűncselekmény hiányában* felmentést kaptak, végül a Kúria 2017-ben *hűtlen kezelés kísérlete* miatt jogerősen *letöltendő börtönbüntetésre* ítélte őket. Tátrai és Császy közleményt adtak ki, melyben kijelentették, hogy „*...politikai megrendelésre készült a vád, és ... a politikai irányítás alá került ügyészség* jelölte az eljáró bírót (...) mind az ügyészség, mind a bíróság *pártosan* járt el. Az eljárás során előbb az ügyészség által kiválasztott Szolnoki Törvényszék egy *alkotmányértő, törvénysértő, koncepciózus eljárásban* *börtönbüntetésre* ítélt minket. (...) Mai döntésével a Kúria a Szolnoki Törvényszék álláspontját tette magáévá (...) Az ügyészség a rendszerváltás óta ebben az ügyben lépett fel először a büntetőjog *eszközeivel* egy *politikai döntés, és az ország politikai vezetői ellen.* (...) Ez a per pontosan ugyanígy folyt volna le a Rákosi-rendszerben vagy a Kádár-éra hajnalán is. Mondvacsinált okokból, jogszabályoktól és iratoktól függetlenül, az ügyész által kijelölt bíró előtt, kizárólag a vádirat alapján...”²² Császy Zsolt nyílt levelet írt Molnár Gyulának, az MSZP elnökének is, melyben azt írta, hogy „a Sukoró-per minden közéleti szereplő előtt ismert módon *politikai per* volt,

²⁰ SZALAY TAMÁS LAJOS: *Bajnai megvédi Gyurcsányt és figyelmeztet.* Nol.hu, 2011. 09. 09.

²¹ *Megszüntették a nyomozást Gyurcsány ellen.* Index.hu, 2012. 07. 20.

²² *Börtönbe kell menniük a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő egykori vezetőinek.* Index.hu, 2017. 06. 08.

amelynek célpontja pont az ... MSZP korábbi kormányzata. A perben nem bennünket ítélték el, nem Gyurcsány Ferencet, hanem az *MSZP kormányt*, aki ott volt az ítélethirdetésen az hallhatta...”²³ Gyurcsány Ferenc úgy kommentálta az ítéletet, hogy *“a nyomozó ügyészek, az elmarasztaló ítéletet hozó bírák a bűnösök”*: *“Tisztességes kollégáimat zártatok börtönbe, mert engem nem tudtatok.”* Gyurcsány Pártja, a Demokratikus Koalíció sokkal keményebben reagált: Polt Péter legfőbb ügyész, Handó Tünde, az OBH elnöke, az ügyben eljáró *“fideszes”* ügyészek, a jogerős ítéletet hozó bíró és tanácsa addig lesz *“szabaddábon, ameddig a magyar miniszterelnököt Orbán Viktornak hívják.”* *„Ezek az emberek 2018 után oda fognak kerülni, ahova ma két ártatlan embert juttattak fideszes kéreésre, börtönbe”* – jelentette ki a párt nevében Varjú László. A Fidesz álláspontját Budai Gyula a tíz évvel korábbi stílusban tolmácsolta: a párt nevében üdvözölte a Kúria ítéletét, *“mert a bűnözőknek a börtönben a helye.”*²⁴ Budai megfogalmazását az köti össze Rogán Antal egykori kijelentésével, miszerint az MSZP 2002-re a *„bűnözők pártjává”* vált, hogy a csak a Fidesz és a KDNP által elfogadott Alaptörvénybe bekerült az a passzus, hogy *„A Magyar Szocialista Munkáspárt és jogelődjei, valamint a kommunista ideológia jegyében kiszolgálásukra létrehozott egyéb politikai szervezetek bűnöző szervezetek voltak, amelyek vezetői el nem évülő felelősséggel tartoznak.”* A szövegből logikusan következik, hogy az MSZP egy *bűnöző szervezet jogutódja*, illetve hogy az MSZP azon vezetői, akik az MSZP, a KISZ és más kommunista szervezetekben vezető tisztségeket töltöttek be, *bűnöző szervezet irányításában* vettek részt...

Napjainkra már a politikai harc teljesen magától értetődő elemévé vált a pártpolitikai ellenfél bűnözővé nyilvánítása. Rogán Antal tizenöt évvel ezelőtti kijelentése után szinte szimbolikus jelentőségre tett szert az, hogy Juhász Péter, az Együtt nevű párt elnöke 2017. június 7-én jogerősen pert nyert Rogán Antal miniszter ellen, azaz a bíróság elutasította Rogán keresetét Juhász azon kijelentése miatt, hogy *„Rogán Antal bűnöző, és bűnözőkkel üzletel.”* Az ítélet után Juhász azt nyilatkozta Rogánról, hogy *„Bűnözőkkel üzletelt és ő maga is bűnöző. Most született meg a másodfokú ítélet, tehát jogerősen is elbukta a saját maga által indított pert ez a bűnöző,”* egy videóüzenetben pedig arra szólította fel a nézőket, hogy *„Mondjuk együtt mindannyian, hogy Rogán Antal bűnöző,”* amit a jelen lévő munkatársai kórusban meg is tettek... Egy televíziós műsorban aztán azt is mondta, hogy *„Ha Rogán Antaltól bebizonyosodott bíróság előtt, hogy nyugodtan állítható róla, hogy bűnöző, én azt megígérem, hogy ugyanezt Orbán Viktorról is be fogom bizonyítani.”*²⁵

A másik oldal Szegeden mért kommunikációs ellencsapást ugyanebben a témában az MSZP *miniszterelnök-jelöltjére*: Szabó Bálint jogász május 19-én *„Maffia a városházán; a keresztapa: Botka László”* címmel hirdetett sajtótájékoztatót a Szeged napi díszközgyűlés alkalmából... Szabó az ún. parkolóbotrány gyulai tárgyalásakor is úgy nyilatkozott, hogy *„A szegedi maffiaváros feje, a keresztapa bíróság elé áll.”* Sajtótudósítások szerint az egyik védő azt mondta a bírónak, hogy reméli, ebben az eljárásban nem kell *politikai elvárásokról* és *politikai nyomásról* beszélnie, ami a parlamentben már megtörtént az ügygel kapcsolatban, és amit ő úgy értékelt, hogy *az egyik hatalmi ág ezzel üzent*

²³ Császy Zsolt levele Molnár Gyulának. Gepnarancs.hu, 2016. 06. 13.

²⁴ Így reagáltak a pártok a Sukoró-ügy jogerős ítéletére. Hirado.hu, 2017. 06. 08.; HORVÁTH JÓZSEF GYÖRGY: Elfogadhatatlan, hogy Gyurcsányék bírákat és ügyészeket fenyegetnek. 888.hu, 2017. 07. 11.

²⁵ „Bebizonyítom Orbán Viktorról, hogy bűnöző”. Hirtv.hu, 2017. 06. 13.

a másik hatalmi ágának, hiszen egyértelműen közölte, hogy *mit vár el*, amire a bíró leszögezte, hogy semmilyen politikai nyomás nem éri a bíróságot, hogy észrevételével pont az ügyvéd hozta be a politikát a tárgyalóterembe, s felszólította, hogy a jövőben tartózkodjon a védő az ehhez hasonló megnyilatkozásoktól...²⁶

A maffia és a bűnöző fogalmai a napi politikai kommunikációban bevett használatának az a tanulsága, hogy a felek akaratlanul is igazolják a Jobbiknak a 2010-es választások előtt sokkolóan új retorikáját a „cigánybűnöző” és a „politikusbűnöző” fogalmával... A magát nemzeti radikálisként definiáló Jobbik 2010-es programjában külön programpontként jelent meg „A politikusbűnözés felszámolása” a következő diagnózis alapján: A politikus szó szinonimájává vált a gazembernek. A politikusok, miközben az ő feladatuk a törvényalkotás, rendre áthágták a törvényeket, saját büntetlenségüket pedig hol az ügyek kölcsönös eltussolásával, hol a média cinkos felhasználásával, hol pedig mentelmi joguk mögé bújva biztosították. Miközben a pártok a parlamenti padosorokban látszólag komoly vitákat folytattak, azok gazdasági háttere szinte összenőtt, és a nagyberuházások során egymás pártérdekeinek megfelelően, *maffiaszerűen* kezelték a közpénzeket. A politikusok saját védelmi rendszerüket olyan mértékben körülbástyázták jogi, kommunikációs és biztonsági bástyákkal, hogy szinte érinthetetlenekké váltak. A számonkérés ezért eddig – néhány jelentéktelen vagy éppen elterelő szándékú – kirakatpert leszámítva rendre elmaradt. A Jobbik a hatalomra kerülés után kínált jogpolitikai terápiája szerint eltörölte volna a mentelmi jogot, „mert az eredeti funkciója, a képviselők szabad és nyugodt munkájának biztosítása helyett mára a képviselők – nem egyszer köztörvényes – büntetőjogi felelősségének eltakarására szolgál.” *A politikusbűnözést minősített esetté tették volna a Btk.-ban*, és politikusok, választott közéleti tisztségviselők esetében a büntetési tételeket az alapesetben kiszabhatóhoz képest kétszeresére szigorították volna.²⁷

Mindezek fényében a valóságot a fikcióval kibogozhatatlanul összemossó politikai szóhasználat alapján arra kell gondolnunk, hogy Magyarországot, Magyarország közjogi intézményrendszerét jó ideje olyan *politikai-jogi (politikusi-jogászi) bűnbandák* uralják, ha lehet így fogalmazni, melyek egymással szemben álló csoportjai pártokba szerveződve szintén egyre inkább gengsztermódszerekkel vívják meg harcukat a hatalomért, a választók felhatalmazásáért. Ebben a helyzetben egyáltalán nem meglepő, hogy Frédéric H. Fajardie „Clause de style” című politikai krimijét, amely alapján készült Alain Delon főszereplésével a *Ne ébreszd fel az alvó zsarut* című nagy sikerű film, *Így jár minden politikus bűnöző!* címmel jelentették meg Magyarországon 2017-ben. A könyv fülszövege is tükrözi a fikciós valóságban rejlő ellentmondásokat: a francia rendőrök egy csoportja szembefordul lefizetett bírókkal, eltüntetett bizonyítékokkal, politikusok által módosított törvénnyel és politikusokkal kiépített kapcsolati hálóval megvédett bűnözőkkel szemben, és leivadásszák azokat, ellenben a könyv címe egyértelműen arra utal, hogy a bűnözők, az igazságtétel célpontjai maguk a politikusok. A zárómondatok kifejezetten ösztönzik is az olvasót egy *politikailag aktualizáló* befogadásra: „Ismerős valahonnan? A franciák már megélték, végigcsinálták. És Magyarországon?”

²⁶ VARGA ANNA: *Bíróság elé állt Botka László – a parkolóbotránnyal kapcsolatban hallgatták meg*. Szegedma.hu, 2017. 06. 27.

²⁷ „Radikális változást. A Jobbik országgyűlési választási programja a nemzeti önrendelkezésért és a társadalmi igazságosságért.”

Frédéric H. Fajardie regénye rólunk, nekünk szól – üzenet a palackban”.

A Kovács Tamás főügyész elleni politikai támadásoknál láttuk, hogy a pártpolitikában minden skrupulus nélkül képesek az igazságszolgáltatás szerveit a politikai ellenfél kiszolgálásával vádolni – kölcsönösen. Ennek egyenes következménye, hogy az éppen aktuális közjogi berendezkedésről vagy kormányról úgy beszélnek, mint ahol *politikai perek* mellett a szó klasszikus értelmében vett *politikai elítéltek* vagy *politikai foglyok* lennének. Molnár Gyulának írt nyílt levelében Császy Zsolt azt írta a neve alá, hogy „*politikai elítélt,*” míg a terrorizmussal vádolt Budaházy György, akit 2016-ban a Fővárosi Törvényszék első fokon 13 év fegyházra ítélte, a jobboldali Demokrata című lap főszerkesztőjének küldött levelében írta a neve után, hogy „*politikai fogoly.*”²⁸ Azok között, akik kiálltak Budaházy „politikai fogoly” státusza mellett, a legismertebb Morvay Krisztina jogász, európai parlamenti képviselő, és Gaudi-Nagy Tamás jogvédő aktivista, a Jobbik volt országgyűlési képviselője. Morvai 2010. február 5-én, tehát még a kormányváltás előtt *petíciót* adott közre „Budaházy György és a többi *politikai fogoly* szabadon bocsátásáért és a magyarok szabadságjogaiért” címmel, melyben elítélte „az MSZP és az SZDSZ által kialakított és a jelenlegi parlamenti ellenzék által megtúrt *diktatúrát*, amelyben hol szemeket lönek ki, hol a tüntetőket és a sztrájkolókat félemlítik és alázzák meg, hol *konceptációs eljárások során fegyelmezik és börtönzik be* az igazságért harcolókat.” Az aláírók tiltakoztak „a Budaházy György és a Hunnia csoport más tagjai elleni büntetőeljárásban elkövetett kirívóan durva, az *ötvenes éveket és az ÁVH-t idéző jogtiprások* miatt.” Leszögezték, hogy nem tűrik el, „hogy a hatalom rendszeresen a *büntetőjog és a szabálysértési jog eszközeivel terrorizálja, fegyelmezze vagy félemlítse meg* az országrombolás, az igazságtalanságok ellen fellépőket.” Leszögezték, hogy véget vetnek „a 'rendszer váltás' óta kialakult gyakorlatnak, amelyben egy szűk *politikus és gazdasági bűnöző csoport* terrorizálhatja a magyar embereket, s viheti teljes összeomlásba az országot.”²⁹ Gaudi nem sokkal később, június 7-én a már említett, főügyésznek benyújtott interpellációját azzal a felkiáltással zárta, hogy „*Szabadságot a politikai foglyoknak!*” Az emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottság július 27-i ülésén pedig leszögezte, hogy „*politikai foglyokról van szó, a nemzetközi jog definíciója szerint is*”....³⁰

²⁸ „*Hazafiakon statuálnak példát*” – Budaházy György és Bencsik András levélváltása. <http://www.demokrata.hu/cikk/hazafiakon-statuálnak-peldat-budahazy-gyorgy-es-bencsik-andras-levelvaltasa>. Utolsó letöltés: 2017. 06. 26.

²⁹ https://gaudinagytamás.hu/pet%C3%ADci%C3%B3_budah%C3%A1zy_gy%C3%B6rgy_%C3%A9s_t%C3%B6bbi_politikai_fogoly_szabadon_bocs%C3%A1t%C3%A1s%C3%A1%C3%A9rt_%C3%A9s_magyarok_szabads%C3%A1gjogai%C3%A9r

³⁰ https://gaudinagytamás.hu/gaudi-nagy_budah%C3%A1zy_film_vet%C3%ADt%C3%A9sre_h%C3%ADvta_meg_az_emberi_jogi_bizotts%C3%A1g_tagjait. Utolsó letöltés: 2017.06.26.